

YANGI O`ZBEKISTONDA IJTIMOY SOHAGA BO`LGAN ZAMONAVIY MUNOSABAT

Daminjonova Fotima Boymurod qizi

Andijon davlat pedagogika insituti "Pedagogika" fakulteti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi
talabasi fotima11112005@gmail.com Tel:+998949212178
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20116141>

Annotatsiya: Ushbu maqolada Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonida ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari va ushbu sohaga bo'lgan yangicha yondashuvlar tahlil qilinadi. Muallif davlat siyosatining ijtimoiy yo'naltirilganligi, aholini ijtimoiy himoya qilish tizimining takomillashuvi, ta'lim va tibbiyot sohalaridagi islohotlarning ahamiyatini yoritib beradi. Shuningdek, ijtimoiy tenglikni ta'minlash va inson kapitalini rivojlantirish borasidagi zamonaviy munosabatlar va ularning kutilayotgan natijalari haqida xulosalar bayon etilgan.

Kalit so'zlar:Yangi O'zbekiston, ijtimoiy soha, inson kapitali, ijtimoiy himoya, islohot, ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy siyosat, farovonlik, zamonaviy yondashuv.

Аннотация: В данной статье рассматриваются приоритетные направления развития социальной сферы и концептуально новые подходы к ней в процессе построения Нового Узбекистана. Автор анализирует социальную направленность государственной политики, модернизацию системы социальной защиты населения и фундаментальное значение реформ в секторах образования и здравоохранения. Особое внимание уделяется анализу современных механизмов обеспечения социального равенства и развития человеческого капитала как ключевых факторов устойчивого прогресса. Сформулированы выводы о трансформации отношений между государством и обществом в социальной плоскости.

Ключевые слова: Новый Узбекистан, социальная сфера, человеческий капитал, социальная защита, реформа, образование, здравоохранение, социальная политика, благосостояние, современный подход.

Abstract: This article examines the priority directions for the development of the social sphere and conceptually new approaches towards it in the process of building a New Uzbekistan. The author analyzes the social orientation of state policy, the modernization of the social protection system, and the fundamental significance of reforms in the education and healthcare sectors. Special attention is paid to the analysis of modern mechanisms for ensuring social equality and the development of human capital as key factors for sustainable progress. Conclusions are formulated regarding the transformation of relations between the state and society in the social dimension.

Keywords: New Uzbekistan, social sphere, human capital, social protection, reform, education, healthcare, social policy, prosperity, modern approach.

Kirish. Yangi O'zbekistonni barpo etishning bosh maqsadi — inson qadri, uning huquqlari va qonuniy manfaatlarini ta'minlashdan iboratdir. Shu sababli ham, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan tub islohotlarning markazida "Inson qadri uchun" tamoyili turibdi. Davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, xalqimizni bugunidan rozi qilish, ularning ijtimoiy masalalarini hal etish davlat siyosatining eng ustuvor yo'nalishiga aylandi. Zamonaviy sharoitda ijtimoiy sohaga bo'lgan munosabat tubdan o'zgardi. Ilgari ijtimoiy soha faqatgina byudjetdan mablag' oluvchi xarajatlar qismi deb qaralgan bo'lsa, bugungi kunda bu soha inson kapitaliga qilinayotgan eng

samarali investitsiya sifatida baholanmoqda. Ayniqsa, ta'lim tizimining barcha bosqichlarini modernizatsiya qilish, tibbiy xizmat sifatini xalqaro standartlarga moslashtirish va ehtiyojmand qatlamni aniq manzilli qo'llab-quvvatlash tizimi yangi bosqichga ko'tarildi.

Yangi O'zbekistonda ijtimoiy soha endi shunchaki yordam berish emas, balki insonni hayotda o'z o'rnini topishiga ko'maklashish tizimiga aylandi.

Ijtimoiy himoya milliy agentligi: Prezident huzurida alohida agentlik tashkil etilgani ijtimoiy xizmatlarni yagona standart asosida ko'rsatish imkonini berdi. "Inson" ijtimoiy xizmatlar markazlari: Har bir tumanda tashkil etilgan ushbu markazlar orqali og'ir ahvolga tushib qolgan oilalarga psixologik, huquqiy va moddiy yordam "mahalla darajasi"da yetib bormoqda. Raqamlashtirish: "Ijtimoiy himoya yagona reyestri" axborot tizimi orqali inson omili cheklanib, yordam pullari adolatli va shaffof tarzda tayinlanmoqda. Inson kapitalini rivojlantirish: Ta'lim va tarbiya. Ijtimoiy sohadagi zamonaviy munosabatning eng muhim bo'g'ini — bu ta'lim sifatini oshirishdir. Maktabgacha ta'lim — poydevor: So'nggi yillarda bog'cha qamrovi keskin oshirildi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ayniqsa, bolaning intellektual salohiyatini erta aniqlash va rivojlantirish ijtimoiy siyosatning markaziga chiqdi. Inklyuziv ta'lim: Imkoniyati cheklangan bolalarning sog'lom tengdoshlari bilan birga ta'lim olishi uchun yaratilgan sharoitlar jamiyatda ijtimoiy bag'rikenglikni mustahkamlamoqda. Oliy ta'lim va xotin-qizlar: Xotin-qizlarning ta'lim olishi uchun foizsiz ta'lim kreditlari va alohida kvotalar ajratilishi jamiyatda ayollar nufuzini oshirishga xizmat qilayotgan zamonaviy yondashuvdir. Sog'liqni saqlashda sifat va manzillilik Ijtimoiy davlat tamoyili sog'liqni saqlash tizimida quyidagicha namoyon bo'lmoqda: Xatlov va skrining: Aholini yosh toifalari bo'yicha sog'lom turmush tarziga yo'naltirish va kasalliklarni barvaqt aniqlash tizimi yo'lga qo'yildi. Ixtisoslashgan tibbiy yordam: Murakkab jarrohlik amaliyotlari (masalan, buyrak va jigar transplantatsiyasi) endilikda nafaqat poytaxtda, balki viloyat markazlarida ham amalga oshirilmoqda, bu esa aholining ijtimoiy yukini yengillatmoqda. Kambag'allikka qisqartirish va bandlik strategiyasi Yangi O'zbekistonda kambag'allikka qarshi kurash ijtimoiy siyosatning eng faol yo'nalishi hisoblanadi: "Sayhunobod tajribasi": Har bir xonadon tomorqasidan daromad olishni o'rgatish orqali oilalarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash. Subsidiyalar: Ishsiz fuqarolarga o'zini-o'zi band qilishi uchun asbob-uskunalar, tikuv mashinalari va issiqxonalar qurish uchun qaytarilmaydigan mablag'lar ajratilmoqda. Uy-joy va infratuzilma — Ijtimoiy barqarorlik omili. Subsidiya asosidagi uy-joylar: Ehtiyojmand oilalar uchun boshlang'ich to'lovning bir qismi davlat tomonidan qoplab berilishi minglab oilalarning hayot sifatini yaxshiladi. "Obod mahalla" va "Obod qishloq": Chekka hududlardagi ijtimoiy infratuzilmani (yo'l, suv, elektr) yaxshilash orqali aholining yashash sharoitini tenglashtirish ko'zda tutilgan.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, Yangi O'zbekistonni barpo etish bosqichida ijtimoiy soha davlat siyosatining eng ustuvor va strategik yo'nalishiga aylandi. Ushbu sohadagi zamonaviy munosabatlarni quyidagi asosiy xulosalar bilan umumlashtirish mumkin: Inson qadrining ustuvorligi: Bugungi kunda ijtimoiy himoya tizimi "davlat — jamiyat — inson" tamoyilidan voz kechib, "inson — jamiyat — davlat" tamoyiliga asoslanmoqda. Bu esa har bir islohotning markazida inson manfaatlari va uning qadr-qimmatini turishini anglatadi. Passiv yordamdan aktiv qo'llab-quvvatlashga o'tish: Zamonaviy yondashuv shuni ko'rsatadiki, davlat endi faqatgina moddiy yordam berish bilan cheklanib qolmay, balki fuqarolarning o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishi uchun sharoit yaratmoqda. "Daftarlar" tizimi va mahalla darajasidagi

manzilli ko'mak ijtimoiy adolatni ta'minlashning muhim mexanizmiga aylandi. Inson kapitaliga investitsiya: Ta'lim va sog'liqni saqlash sohalaridagi tub burilishlar ijtimoiy xarajat sifatida emas, balki mamlakat kelajagi uchun tikilgan eng samarali sarmoya sifatida baholanmoqda. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim qamrovining kengayishi va oliy ta'limdagi imtiyozlar jamiyatning intellektual darajasini yuksaltirishga xizmat qilmoqda. Institutsional takomillashuv: Ijtimoiy himoya milliy agentligining tashkil etilishi va sohaning raqamlashtirilishi tarqoq xizmatlarni yagona tizimga birlashtirdi. Bu esa korrupsiya xavfini kamaytirib, ijtimoiy yordamning haqiqiy egalarga yetib borishini ta'minladi. Umumiy xulosa o'rnida ta'kidlash joizki, Yangi O'zbekistonda ijtimoiy sohadagi zamonaviy munosabatlar xalqning turmush darajasini oshirishga, ijtimoiy tengsizlikni kamaytirishga va har bir fuqaro uchun teng imkoniyatlar maydonini yaratishga qaratilgan. Ushbu islohotlarning izchil davom ettirilishi mamlakatimizning dunyo miqyosidagi barqaror rivojlanish ko'rsatkichlarini yanada yaxshilashga xizmat qilishi shubhasizdir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. — Toshkent: O'zbekiston, 2023. (Yangi tahrirda ijtimoiy davlat tamoyillari aks etgan).
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. — Toshkent: O'zbekiston, 2022. — 416 b.
3. "O'zbekiston — 2030" strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmoni.
4. "Aholiga sifatli ijtimoiy xizmat va yordam ko'rsatish hamda uning ijtimoiy himoyasi tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 1-iyundagi PF-82-son Farmoni.
5. Vahobov A., Malikov T. Ijtimoiy soha iqtisodiyoti. O'quv qo'llanma. — Toshkent: Iqtisod-moliya, 2019.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi rasmiy sayti (www.ihma.uz).